

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра соціокультурного менеджменту

Затверджено
на засіданні кафедри соціокультурного менеджменту
Факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри

доц. Белінська Л. С.

Гарант ОПП

проф. Максимчук М. В.

Силабус з навчальної дисципліни
«Народна культура українців»,
що викладається в межах ОПП «Менеджмент соціокультурної діяльності»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності
028 Менеджмент соціокультурної діяльності

Львів 2021

Назва курсу	Народна культура українців
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра філософії мистецтв
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	028 Менеджмент соціокультурної діяльності
Викладачі курсу	Данилиха Наталія Романівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії мистецтв
Контактна інформація викладачів	natalia.danylykha@ukr.net, http://kultart.lnu.edu.ua/employee/15604 м. Львів
Консультації по курсу відбуваються	щовівторка, 15.00-16.30 год. (вул. Валова, 18, ауд. 13) Також он-лайн консультації. Для цього слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/course/narodna-kul-tura-ukrainsiv
Коротка анотація курсу	<p>Вивчення дисципліни «Народна культура українців» спрямовано на реалізацію сучасної концепції вищої освіти, основою якої є ґрунтовна історико-філософська підготовка у поєднанні з орієнтацією на світоглядно-філософські проблеми сьогодення.</p> <p>Навчальна дисципліна «Народна культура» належить до переліку основних навчальних дисциплін і викладається для здобувачів освітнього рівня бакалавр спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Формування духовності суспільства неможливе без вивчення культурних явищ та традицій минулого. Подальший розвиток народної культури українців стимулює вирішення низки завдань, щодо творення, збереження, поширення та засвоєння духовних набутків нації. Українська народна культура, непересічні цінності якої увійшли органічною складовою у світову духовну спадщину, належить до унікальних за своїм значенням національних культур. Вивчення спадщини народу дає молодому поколінню знання правди про рідну культуру, прищеплює вміння адекватно сприймати мистецькі цінності певного етносу, виховує почуття національної гідності.</p> <p>Український народ як творець національної та співтворець світової культури нагромадив за свою багатовікову історію величезні духовні і матеріальні надбання. Навчальний курс «Народна культура українців» не лише ознайомлює із багатовіковою історією української народної культури, але й дає нові можливості для пізнання сучасних духовних процесів суспільства.</p> <p>Навчальна дисципліна «Народна культура українців» спрямована на формування ідентичності та національної самоповаги, адже культура концентрує у собі такі взаємопов'язані речі, як національна мова, традиції та історична пам'ять.</p>
Мета та цілі курсу	Метою вивчення дисципліни «Народної культури українців» є ознайомити студентів з основними поняттями даної науки. Формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня тих знань, що сприяють опануванню ними загальної системи методологічних підходів, принципів

	<p>і методів пізнання, систематизації, аналізу та цілісного уявлення про народну культуру в її історико-теоретичному аспекті, усвідомлення місця та ролі народної культури у житті суспільства, закономірностей функціонування і взаємозв'язків з іншими сферами соціальної та художньої практики. В ході вивчення курсу студенти аналізують етапи етнічного розвитку українців, основні риси їхньої матеріальної і духовної культури, суспільні відносини, звичаї та обряди, народне мистецтво, фольклор тощо. Курс спрямований на виховання поваги до культури власного народу, його минулого і культурних надбань усіх етнічних спільностей, які проживають на території України.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>ПІДРУЧНИКИ ТА ПОСІБНИКИ ДО КУРСУ „Народна культура українців”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Артюх Л. Ф. Їжа та харчування Київської Русі // Етнографія Києва і Київщини: традиції й сучасність. – К.: Наук. думка, 1986. – С. 65–83. 2. Археология Украинской ССР: У 3 т. – К.: Наук. думка, 1985. – Т. 1; 1986. – Т. 2, 3. 3. Баран В. Д. Давні слов'яни. – К., 1998. 4. Бессонова С. С. О скифских повозках // Древности степной Скифии. – К.: Наук. думка, 1982. – С. 102–117. 5. Білан М. С., Стельмашук Г. Г. Український стрій. – Львів, 2000. 6. Брей У., Трам Д. Археологический словарь. – М.: Прогресс, 1990. 7. Гладкий М. Організація і форми випасу худоби // Полісся України: матеріали історико-етнографічного дослідження. – Львів, 1999. – Вип. 2: Овруччина. 1995. – С. 33–44. 8. Гладкий М. Традиційне скотарство Середнього Полісся другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст.: Історико-етнологічне дослідження. – Дрогобич: Вимір, 2007. 9. Глушко М. Історія народної культури українців: навч. посібник/ Михайло Глушко. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. – 416 с., іл 10. Глушко М. Бовкун як етнокультурний феномен українців // Вісник Львівського університету: Серія історична. – Львів, 1999. – Вип. 34. – С. 501–516. 11. Глушко М. Види упряжі коня як тяглової сили в Україні та їх генетичні витоки // Народознавчі Зошити. – 2002. – № 1–2. – С. 32–40. 12. Глушко М. Віл у різдвяно-новорічній обрядовості українців: реконструкція первісного образу та історичного змісту // Вісник Львівського університету: Серія історична. – Львів, 2000. – Вип. 35–36. – С. 399–425. 13. Глушко М. Рибальські снасті та способи їх застосування // Полісся України: матеріали історико-етнографічного дослідження. – Львів, 1999. – Вип. 2: Овруччина. 1995. – С. 19–32. 14. Глушко М. Системи запрягу коня у традиційний транспорт українського селянства ХVІ–ХХ ст. // Народознавчі Зошити. – 1998. – № 4. – С. 359–373. 15. Глушко М. Походження та джерела слов'янської “колодки” як звичаю весняної календарної обрядовості // Вісник Львівського університету: Серія історична. – Львів, 2005. – Вип. 39–40. – С. 433–455. 16. Гонтар Т. О. Народне харчування українців Карпат. – К.: Наук. думка, 1979. 17. Гошко Ю. Г., Кіщук Т. П., Могитич І. Р., Федака П. М. Народна архітектура Українських Карпат ХV–ХХ ст. – К.: Наук. думка, 1987. 18. Данилиха Н., Пуківський Ю. Традиційна весняна календарна обрядовість українців Волині в контексті соціалізації молоді // Вісник Львівського університету. Серія культура і мистецтво. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – Випуск 25 – С. 24–33. 19. Данилиха Н., Гриньох Н. Політичні аспекти та соціально-побутові і

	<p>демографічні наслідки переселення українців із Польщі в Україну. // Депортації, примусові переселення в житті народів, у долі людей людей: матеріали Міжнародного круглого столу. – Київ: б/в, 2016. – С. 45-50.</p> <p>20. Історія Української РСР: У 8. Т., 10 кн. – К.: Наук. думка, 1977. – Т. 1. Кн. 1; 1979. – Т. 1. – Кн. 2; 1979. – Т. 2.</p> <p>21. Кутельмах К. Аграрні мотиви в календарній обрядовості поліщуків // Полісся України: матеріали історико-етнографічного дослідження. – Львів, 1999. – Вип. 2: Овруччина. 1995. – С. 191–210.</p> <p>22. Макарчук С.А. Історико-етнографічні райони України: навч. посібник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 352 с., 53 іл.</p> <p>23. Мандибура М. Д. Полонинське господарство Гуцульщини другої половини ХІХ – 30-х рр. ХХ ст. (Історико-етнографічний нарис). – К.: Наук. думка, 1978.</p> <p>24. Матейко К. І. Український народний одяг. – К.: Наук. думка, 1977.</p> <p>25. Моздир М. Один із давніх видів поліського рибальства “на посвет” // Записки Наукового товариства ім. Шевченка. – Львів, 1995. – Т. 230. – С. 1–10.</p> <p>26. Павлюк С. П. Традиційне хліборобство України: агротехнічний аспект. – К.: Наук. думка, 1991.</p> <p>27. Радович Р. Релікти архаїчного поліського житла // Полісся України: матеріали історико-етнографічного дослідження. – Львів, 1999. – Вип. 2: Овруччина. 1995. – С. 87–98.</p> <p>28. Радович Р. Розвиток поліського житла: проблема генезису стелі // Вісник Львівського університету: Серія історична. – Львів: ЛНУ ім. Ів. Франка, 2008. – Вип. 43. – С. 88–133.</p> <p>29. Радович Р. “Хата в хаті”, або житло з дахом на пристінних стовпах // Вісник Львівського університету: Серія історична. – Львів, 2003. – Вип. 38. – С. 705–726.</p> <p>30. Сілецький Р. До питання про відкрите вогнище як опалювальний пристрій народного житла на Правобережному Поліссі // Вісник Львівського університету: Серія історична. – Львів, 1999. – Вип. 34. – С. 495–500.</p> <p>31. Тиводар М. Традиційне тваринництво Українських Карпат другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст. (Історико-етнологічне дослідження). – Ужгород, 1994.</p> <p>32. Український народний одяг ХVІІ – початку ХІХ ст. в акварелях Ю. Глоговського / Авт. та упоряд. Д. П. Крвавича, Г. Г. Стельмащук. – К.: Наук. думка, 1988.</p> <p>33. Українці: Історико-етнографічна монографія у двох книгах. – Опішне: Українське Народознавство, 1999. – Кн. 1, 2.</p> <p>34. Шилов Ю. А. Залишки возів у курганах ямної культури Нижнього Подніпров’я // Археологія. – 1975. – № 17. – С. 53–61.</p> <p>35. Шнирельман В. А. Происхождение скотоводства (Культурно-историческая проблема). – Москва: Наука, 1980.</p> <p>36. Komentarze do Polskiego Atlasu Etnograficznego. – Wrocław, 1993. – Т. 1: Rolnictwo i hodowla. – Cz. 1. Александрович В. Західноукраїнські малярі ХVІ століття. Шляхи розвитку професійного середовища. – Львів, 2000.</p> <p><i>Інформаційні ресурси:</i> www.litopys.org.ua; www.histoty.org.ua; www.uht.org.ua; www.history.com.ua</p>
Тривалість курсу	210 год.
Обсяг курсу	кредити ЕСТS. Лекції – 48 год., семінарські заняття – 48 год.,

	самостійна робота – 114 год.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p><i>Знати:</i> основні чинники, які впливали на еволюцію народної культури, найважливіші винаходи автохтонів України у господарській діяльності та матеріальній культурі, їхнє місце і значення у загальноєвропейській традиційній культурі, основні віхи покращення щоденного життя та їх вплив на духовні скарби народу. Зміст понять: привласнювальне господарство, відтворювальне господарство, культурогенез, походження, джерела, заняття, ремесло, домашні промисли, матеріальна культура; духовна культура.</p> <p><i>Вміти:</i> володіти термінологічним апаратом дисципліни;</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати знання з курсу у професійній діяльності; - досліджувати культурні феномени та процеси їх трансформації в контексті теоретико- методологічного апарату сучасної культури; - аналізувати й узагальнювати історичний матеріал у певній системі, оцінювати найважливіші події та явища народної культури українців у контексті народних культур інших народів; - виявляти специфіку історичного етапу в межах певного культурного феномену; - визначати проблематику аксіології культурних форм у просторі народної художньої та сучасної культури; - пояснювати перспективи, позитивні та негативні тенденції становлення та розвитку певного культурного феномену. <p>критично опрацьовувати рекомендовані джерела та літературу, фактологічний матеріал; визначати та аналізувати розвиток традиційно-побутової культури, виявляти архаїзми і пережитки у сфері культури сучасного українського народу.</p>
Ключові слова	Народ, культура, українці, історико-етнографічне районування, традиції, побут, мистецтво, історія, ремесла, промисли, звичаї, обряди, національна ідентичність, уявлення, сім'я, громада.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять, екскурсій та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>Тема 1. Вступ до дисципліни. Загальна характеристика джерел та огляд історіографії з народної культури українців.</p> <p>Тема 2. Історико-етнографічне районування України.</p> <p>Тема 3. Привласнювальне господарство – прототип відтворювального. Релікти первісних форм господарювання в Україні в ХІХ – на початку ХХ ст.</p> <p>Тема 4. Походження та етапи розвитку орного землеробства в Україні. Аграрна культура сьогодення.</p> <p>Тема 5. Доместикація тварин. Виникнення і розвиток скотарства.</p> <p>Тема 6. Народні ремесла і домашні промисли українців. Сучасні перспективи розвитку.</p> <p>Тема 7. Генезис і розвиток тваринного запрягу в Україні.</p> <p>Тема 8. Народне житло українців (походження, джерела, етапи розвитку).</p> <p>Тема 9. Формування й етапи розвитку традиційного одягу українців.</p> <p>Тема 10. Історія народного харчування українців та сьогодення.</p> <p>Тема 11. Звичаї та обряди українського народу.</p> <p>Тема 12. Сім'я та сімейний побут. Українська родина.</p> <p>Тема 13. Українська демонологія.</p>

	Тема 14. Релігійні уявлення українського народу.
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці 1 семестру, іспит в кінці 2 семестру письмовий
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з гуманітарних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату історії України, розуміння джерел української культури, етнології, СКД
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, екскурсія (віртуальна, при можливості офлайн), колаборативне навчання (Прийом “Подумайте в парах”, Прийом “Взаємне навчання”, Прийом “Письмовий круглий стіл”), дискусія
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інtranет, музейних експонатів.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • модулі: 20 семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі, практичних заняттях та бали підсумкового тестування і описового питання на іспиті. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; не схвалюється пропуски занять; пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; Не допускається списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p>

	Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
<p>Питання до заліку, іспиту.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Напрями первісного мисливства. Форми, характер і способи первісного мисливства. 2. Пастки – важливий засіб пасивного полювання. Види пасток, їх конструкція та форма. 3. Первісні рибальські снасті та їх зв'язок із мисливством. 4. Технологія переробки рибної продукції у запорізьких козаків. 5. Архаїчні види рибальських снастей із лози. Рибальські снасті індивідуального і колективного користування. 6. Види водних засобів пересування українських рибалок. 7. Первісні ручні знаряддя розпушування ґрунту. Мотичне землеробство ранніх слов'ян 8. Наукові версії походження орного землеробства в Україні. 9. Приручення диких тварин. Способи domestикації диких тварин. 10. Основні риси приселищного, вигінного і відгінного пастівницького скотарства. 11. Стаціонарне утримування домашньої худоби. Наукові версії походження хліва як господарської споруди. 12. Ремесло і ремісник. Виникнення цехових об'єднань – важливий етап розвитку міського ремесла. 13. Виникнення й перші етапи розвитку ковальства. Продукція українських ковалів XIX–XX ст. 14. Головні види деревообробних ремесел та їх походження. 15. Виникнення бондарства – предтеча збагачення асортименту дерев'яного посуду. 16. Етнічні спільноти, їх класифікація. 17. Етнографічна характеристика народних свят зимового циклу. 18. Основні джерела та методологія етнографічних досліджень. 19. Характеристика свят та обрядів осіннього циклу. 20. Основні шляхи формування національної свідомості та патріотизму, поваги до власної історії та культури у підростаючого покоління. 21. Співвідношення за змістом і обсягом понять «етнос», «народ», «нація». 22. Похоронно-поминальний обрядовий цикл. 23. Проблема походження українського етносу в історіографії. 24. Християнство як світова релігія, його значення в житті українського народу. 25. Динаміка чисельності, територіальне розміщення українців на межі XX-XXI ст. 26. Діяльність Етнографічної комісії УАН (1921 – 1933 рр.). 27. Весняна обрядовість українців. 28. Етнічний склад населення України. 29. Характеристика демонологічного пантеону українців. 30. Історико-етнографічне районування України. 29. Народознавчі праці та розвідки XIX - першої половини XX століття. 30. Загальна характеристика домашніх промислів та ремесел. 31. Землеробський календар та народна метеорологія. 32. Прядіння і ткацтво в Україні. 33. Народини (особливості обрядів, пов'язаних із народженням дитини) 34. Особливості свят літнього циклу. 35. Український народний одяг. Регіональні особливості. 36. Типи та функції сім'ї. 37. Історичні типи народних поселень. 38. Весільна обрядовість українців. 39. Зарубіжні автори про етнографічні знання українців XV – сер. XVII століть. 40. Чумакування як різновид торгово-візничого промислу в Україні. 41. Характерні риси народного житла. 42. Головні убори та взуття українців. 43. Народна педагогіка. 44. Водні засоби пересування українців. 45. Народна медицина. 46. Обрядова їжа українців. 47. Роль звичаєвого права в регулюванні громадського побуту українців.

	<p>48. Основні форми громадського самоврядування.</p> <p>49. Поняття та зміст звичаєвого права</p> <p>50. Мережа транспортних сухопутних шляхів та водних артерій України.</p> <p>51. Організація та функції сільської громади.</p> <p>52. Традиційні та повсякденні страви українців. Регіональна особливість (на вибір студента)</p> <p>53. Організаційні форми та основні функції молодіжних об'єднань українців.</p> <p>54. Піст у житті українців та його значення.</p> <p>55. Звичаєве право в житті запорозького козацтва.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / год.-	Тема	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання

1 / 2020 / 2 год	Тема 1 Вступ до дисципліни. Загальна характеристика джерел та огляд історіографії з історії народної культури українців.	лекція	1.Вайнштейн С. И. Историческая этнография в структуре этнографической науки // Советская этнография. – 1967. – № 4. – С. 21–37. 2.Історія укр.культури у 5 т. /гол.ред. Б.Патон.-К.: Наукова думка, 2001.- 0Т.1:Історія культури давнього населення України. 3. Этнография как источник реконструкции первобытного общества. – Москва: Наука, 4.Франко І.Я. Етнографічна експедиція на Бойківщину// зб.творів: у 50 т.-К., 1982 1979. 1. www.litopys.org.ua 2. www.histoty.org.ua 3. www.uht.org.ua 4. www.history.com.ua		
2 / 2020 / 4 год.	Тема 2. Загальна характеристика джерел та огляд історіографії з історії народної культури українців.	практичне заняття		Підготувати презентацію з даної теми, обрати на вибір одну з народознавчих праць відомих вчених.	

3 / 2019 / 2 год	Тема 3. Історико-етнографічне районування України.	лекція	<p>1.Макарчук С.А. Історико-етнографічні райони України: навч.посібник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 352 с., 53 іл.</p> <p>2.Тиводар М. Етнографія Закарпаття: іст.етн.нарис.-Ужгород, 2010</p> <p>3.Полісся: іст.-етногр.дослідження.-к., 1988</p> <p>4. Українці: Історико-етнографічна монографія у двох книгах. – Опішне: Українське Народознавство, 1999. – Кн. 1, 2.</p>	Намалювати карту історико-етнографічного районування і її захист.	
4 / 2020 / 4 год.	Тема 4. Загальні принципи етнографічного районування України.	практичне заняття		Підготовка презентацій по історико-етнографічних районах	
5 /2020 / 2 год.	Тема 5. Тема 3. Привласнювальне господарство – прототип відтворювального.	лекція	<p>1.Глушко М. Водний транспорт поліщуків // Полісся України: матеріали історико-етнографічного дослідження. – Львів: ІН НАН України, 2003. – Вип. 3: У межиріччі Ужа і Тетерева. 1996. – С. 49–58.</p> <p>2.Глушко М. Рибальські снасті та способи їх застосування // Полісся України: матеріали історико-етнографічного дослідження. – Львів, 1999.– Вип. 2: Овруччина. 1995. – С. 19–32.</p> <p>3.Глушко М. Системи запрягу коня у традиційний транспорт українського селянства XVI–XX ст. // Народознавчі Зошити. – 1998. – № 4. – С. 359–373.</p> <p>4.Глушко М. Релікти водного транспорту поліщуків Київщини // Записки Наукового товариства ім. Шевченка. – Львів, 1995.– Т. 230. – С. 190–199.</p>		

			<p>5.Глушко М. Санний транспорт поліщуків: джерела, походження, етапи розвитку // Вісник Львівського університету: Серія історична. – Львів: ЛНУ ім. Ів. Франка, 2008. – Вип. 43. – С. 217–257.</p> <p>6.Глушко М. Традиційне рибальство // Полісся України: матеріали історико-етнографічного дослідження. – Львів: ІН НАН України, 2003. – Вип. 3: У межиріччі Ужа і Тетерева. 1996 – С. 17–36.</p> <p>7.Моздир М. Один із давніх видів поліського рибальства “на посвет” // Записки Наукового товариства ім. Шевченка. – Львів, 1995. – Т. 230.</p> <p>8.Яворницький Д.І. сторія запорозьких козаків: У 3 т. – Львів: Світ, 1900. – Т -1. – 319 с.</p>		
6 / 2020 / 4 год.	Тема 6. Релікти первісних форм господарювання в Україні в ХІХ – на початку ХХ ст. Історія розвитку традиційного рибальства українців.	Практичне завдання		Підготувати презентації та есе	

7 / 2020 / 2 год.	Тема 7. Походження та етапи розвитку орного землеробства в Україні	лекція	<p>1.Глушко М. Віл у різдвяно-новорічній обрядовості українців: реконструкція первісного образу та історичного змісту // Вісник Львівського університету: Серія історична. – Львів, 2000.– Вип. 35–36.– С. 399–425.</p> <p>2.Глушко М. Генезис тваринного запрягу в Україні (Культурно-історична проблема). – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2003.</p> <p>3.Заглада Н. Із звіту етнографічної експедиції 1934 року // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Львів, 2001. – Т. 242. – С. 453–494.</p> <p>4.Краснов Ю. А. Древние и средневековые пахотные орудия Восточной Европы. – Москва: Наука, 1987.</p> <p>5.Краснов Ю. А. Древние и средневековые рала Восточной Европы // Советская археология. – 1982. – № 3. – С. 17–31.</p> <p>6.Павлюк С. П. Традиційне хліборобство України: агротехнічний аспект. – К.: Наук. думка, 1991.</p> <p>7.Komentarze do Polskiego Atlasu Etnograficznego. – Wrocław, 1993. – Т. 1: Rolnictwo i hodowla. – Cz. 1.</p>		
8 / 2020 / 4 год.	Тема 8. Походження та етапи розвитку орного землеробства в Україні.	практичне заняття. Форма проведення: доповіді студентів та їх обговорення у груповій			

		дискусії.			
9 / 2020 / 2 год.	Тема 9. Доместикація тварин. Виникнення і розвиток скотарства.	лекція	<p>1. Гладкий М. Організація і форми випасу худоби // Полісся України: матеріали історико-етнографічного дослідження. – Львів, 1999. – Вип. 2: Овруччина. 1995. – С. 33–44.</p> <p>2. Гладкий М. Традиційне скотарство Середнього Полісся другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст.: Історико-етнологічне дослідження. – Дрогобич: Вимір, 2007.</p> <p>3. Глушко М. Системи запрягу коня у традиційний транспорт українського селянства ХVІ–ХХ ст. // Народознавчі Зошити. – 1998. – № 4. – С. 359–373.</p>		
10 / 2020 / 2 год.	Тема 10. Типи і характер скотарства в Україні	практичне заняття			
11 / 2020 / 2 год.	Тема 11. Народні ремесла і домашні промисли українців.	лекція	<p>1. Баран В. Д. Давні слов'яни. – К., 1998.</p> <p>2. Будзан А.Ф. Різьба по дереву в західних областях України. – к.: Вид-во АН УРСР, 1960</p> <p>3. Герус Л. Регіональні центри ремесел і промислів. – Львів: ВД Артклас», 2009.</p> <p>4. Матейко К. І. Український народний одяг. – К.: Наук. думка, 1977.</p> <p>5. Мотиль Р. Українська димлена кераміка ХІХ–поч. ХХ ст. Історія. Типологія. Художні особливості. – Львів, 2011</p>		
12 / 2020 / 6 год.	Тема 12. З історії народних ремесел і домашніх промислів	практичне заняття			
13 / 2021	Тема 13. Генезис і розвиток тваринного запрягу в Україні.	лекція	1. Бессонова С. С. О скифских повозках // Древности степной Скифии. – К.: Наук. думка, 1982. – С. 102–117.	<i>Темі рефератів (за бажанням студентів; для</i>	

/ 4 год.			<p>2. Глушко М. Бовкун як етнокультурний феномен українців // Вісник Львівського університету: Серія історична. – Львів, 1999.– Вип. 34.– С. 501–516.</p> <p>3. Глушко М. Види упряжі коня як тяглової сили в Україні та їх генетичні витоки // Народознавчі Зошити. – 2002. – № 1–2. – С. 32–40.</p> <p>4. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. – К.: Либідь, 2002. – С. 416–424.</p> <p>5. Попович М. В. Нарис історії культури України / М. В. Попович. – К.: АртЕк, 1999. – С. 504–510.</p>	<i>поглиблення знань/ підвищення рейтингової оцінки)</i>	
14/20 21 / 2 год.	Тема 14. Генезис і розвиток тваринного запрягу в Україні	практичне заняття			
15/ 2021 / 4 год.	Тема 15. З історії гужового сухопутного транспорту українців.	лекція	<p>1. Глушко М. Генезис тваринного запрягу в Україні (Культурно-історична проблема). – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2003.</p> <p>2. Глушко М. Гужовий полозний транспорт населення України доби енеоліту: реконструкція ходової частини і кузова // Вісник Інституту археології. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – Вип. 2. – С. 55–73.</p> <p>3. Глушко М. Санний транспорт поліщуків: джерела, походження, етапи розвитку // Вісник Львівського університету: Серія історична. – Львів: ЛНУ ім. Ів. Франка, 2008. – Вип. 43. – С. 217–257.</p>	<i>Тематика наукових есе.</i>	
16/ .2021 / 2 год.	Тема 16. Традиційний транспорт українців	Практичне заняття			
17. 2021\4	Тема 17. Народне житло українців (походження, джерела, етапи розвитку).	лекція	<p>1. Радович Р. Релікти архаїчного поліського житла // Полісся України: матеріали історико-етнографічного дослідження. – Львів, 1999. – Вип. 2: Овруччина. 1995. – С. 87–98.</p> <p>2. Радович Р. Розвиток поліського житла: проблема генезису стелі // Вісник Львівського університету: Серія історична. – Львів: ЛНУ ім. Ів. Франка, 2008. – Вип. 43. – С. 88–133.</p> <p>3. Радович Р. “Хата в хаті”, або житло з дахом на пристінних</p>		

			<p>стовпах // Вісник Львівського університету: Серія історична. – Львів, 2003. – Вип. 38. – С. 705–726.</p> <p>4. Сілецький Р. До питання про відкрите вогнище як опалювальний пристрій народного житла на Правобережному Поліссі // Вісник Львівського університету: Серія історична. – Львів, 1999. – Вип. 34. – С. 495–500</p> <p>5. Сілецький Р. Опалювальні пристрої народного житла Середнього Полісся (конструктивно-функціональний та світоглядний аспекти) // Вісник Львівського університету: Серія історична. – Львів: ЛНУ ім. Ів. Франка, 2008. – Вип. 43. – С. 134–183.</p> <p>6. Сілецький Р. Проблема типології опалювальних пристроїв стародавнього житла в Україні (конструктивно-функціональні особливості печі) // Записки Наукового товариства ім. Шевченка. – Львів, 2001. – Т. 242. – С. 230–247.</p>		
18. 2021/2	Тема 18. Народне житло українців	Практичне заняття			
19. 2021/4	Тема 19. Формування й етапи розвитку традиційного одягу українців.	лекція	<p>1. Глушко М.С. Історія народної культури українців.-Л:ЛНУ ІМ.і.Франка, 2014.</p> <p>2. Білан М. С., Стельмашук Г. Г. Український стрій. – Львів, 2000.</p> <p>3. Вовк Хв. Етнографічні особливості українського народу // Вовк Хв. Студії з української етнографії та антропології / Хведір Вовк. – К.: Мистецтво, 1995. – С. 39-218.</p> <p>4. Кожолянко Г. Народний одяг // Кожолянко Г. Етнографія Буковини / Георгій Кожолянко. – Чернівці: Золоті литаври, 1999. – Т. 1. – С. 225-312; іл.</p> <p>5. Матейко К. І. Український народний одяг. – К.: Наук. думка, 1977.</p> <p>6. Січинський В. Чужинці про Україну. Вибір з подорожей по Україні та інших писань чужинців про Україну за десять століть / В. Січинський. – К.: Довіра, 1992. – 255с.</p> <p>Інформаційні ресурси:</p> <p>5. www.litopys.org.ua</p> <p>6. www.histoty.org.ua</p> <p>7. www.uht.org.ua</p> <p>8. www.history.com.u</p>	<p><i>Підготувати конспект-есе з даної теми по навчальному посібнику М.С. Глушка «Історія народної культури українців» яка є в електронному варіанті бібліотеки ЛНУ ім. І. Франка</i></p> <p>http://95.164.172.68:2080/vnuif-w/DocSearchForm</p>	

20. 2021/2	Тема 20. Регіональні риси традиційного вбрання українців XIX-поч.XX ст.	Практичне заняття			
21.202 1/4	Тема 21. Історія народного харчування українців та сьогодення.	Лекція	1.Артюх Л. Ф. Їжа та харчування Київської Русі // Етнографія Києва і Київщини: традиції й сучасність. – К.: Наук. думка, 1986. – С. 65–83. 2.Гонтар Т. О. Народне харчування українців Карпат. – К.: Наук. думка, 1979.		
22.202 1/2	Тема 22. Регіональні особливості народного харчування українців	Практичне заняття			
23. 2021/4	Тема 23. Звичаї та обряди українського народу.	Лекція	1.Беньковскій И. Обычаи и поверья, приуроченные к “Велькодню” / И. Беньковскій // Киевская старина. – 1895. – Т. XLIX. – Кн. 5 (май). – Отд. II. – С. 70–76. 2. Братчиковъ А. Домашняя жизнь вольнскихъ крестьянъ, ихъ нравы, обичаи и предрасудки / А. Братчиковъ // Матеріали для изслѣдованія Вольнской губерніи въ статистическомъ, этнографическомъ, сельско-хозяйственномъ и другихъ отношеніяхъ А. Братчикова. – Житомир, 1869. – Вып. 2. – С. 1–60. 3. Гаївки / Зібрав Володимир Гнатюк. Мелодії схопив на фонограф О. Роздольський, списав Філ. Колесса // Матеріали до української етнології. – Львів, 1909. – Т. XII. – [2] + 267 + 100 с., іл., нот. 4. Галицько-руські народні приповідки : у 3-х т. / Зібрав, упорядкував і пояснив Др. Іван Франко. – 2-е вид. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – Т. 1. – 832 с.. 5.Зінченко П. Великодні вірування та обряди / П. Зінченко // Наш світ (Луцьк). – 1936. – Ч. 4 (квітень). – С. 17–19 6.Костенко Л. Яйце у весняно-літніх звичаях та обрядах / Людмила Костенко// Відлуння віків.-2008.-№1. – С.39-42. 7.Курочкін О. Обрядовість(календарні свята і обряди)/О.В.Курочкін//Поділля:Історико-етнографічне дослідження.- К.:ВНКЦ «доля», 1994. –С.358-385. 8.Кутельмах К.М. Календарна обрядовість/ К.М.Кутельмах // Гуцульщина:Історико-етнографічне дослідження.- К.:Наукова думка, 1987.-С.286-302.		
24. 2021/2	Тема 24. Календарно-побутова обрядовість українського народу (регіональна і локальна особливості особливості).	Практичне заняття			
25. 2021/4	Тема 25. Сімя»я та сімейний побут.	Лекція	1.Тарновский В. О делимости семейств в Малороссии // Труды комиссии для описания Киевского учебного округа.		

			<p>Київ, 1853;</p> <p>2.Франко І. Карпатські бойки і їх родинне життя // Перший вінок. Львів, 1887;</p> <p>3.Охримович В. Про родову спільність в Скільських горах // Народ. 1890. № 7;</p> <p>4.Зубрицький М. Велика родина в Мшанц Старосамбірського повіту // Зап. наук, т-ва ім. Т. Г. Шевченка. Львів, 1906. Т. 73;</p> <p>5.Дмитровський В. Розлуки на Україні. Харків, 1928;</p> <p>6.Симоненко І. Ф. До історії сімейної общини на Закарпатті // Матеріали з етнографії та художнього промислу. Київ, 1954;</p> <p>7.Перковський А. Л. Еволюція сім'ї і господарства на Україні в XVII — першій половині XIX ст. // Демогр. дослідження. 1979. Вип. 4;</p> <p>8.Хоменко А. П. Семья и воспроизводство населения. Москва, 1980;</p> <p>9.ойківщина: Іст.-етногр. дослідження. Київ, 1983;</p> <p>10. Голод С. И. Стабильность семьи: социологический и демографический аспекты. Ленинград, 1984;</p> <p>11.Гуцульщина: Іст.-етногр. дослідження. Київ, 1987;</p>		
26. 2021/2	Тема 26. Родильна обрядовість. Виховання дітей у сім'ї.	Практичне заняття			
27. 2021/4	Тема 27. Українська демонологія. Релігійні уявлення українського народу.	лекція	<p>1.Артюх Л. Ф. Їжа та харчування Київської Русі // Етнографія Києва і Київщини: традиції й сучасність. – К.: Наук. думка, 1986.</p> <p>2. І. Нечуй-Левицький. Світогляд українського народу: Ескіз української міфології. – К., 1992.</p> <p>3.Галайчук В. Прозовий фольклор Київського Полісся // Полісся України: Матеріали історико-етнографічного дослідження. — Львів: Інститут народознавства НАН України,</p>		

			<p>1997. — Вип. 1: Київське Полісся. 1994. — С. 229–244</p> <p>4.Галайчук В. Демонологічні персонажі Середнього Полісся (за матеріалами експедицій) // Українська філологія: школи, постаті, проблеми: Збірник наукових праць Міжнародної наукової конференції, присвяченої 150-річчю від дня заснування кафедри української словесності у Львівському університеті. — Львів: Світ, 1999. — Ч. 2. — С. 471–485</p> <p>5.Галайчук В. Календарно-обрядовий фольклор Овруччини: огляд мотивів та образів // Полісся України: Матеріали історико-етнографічного дослідження. — Львів: Інститут народознавства НАН України, 1999. — Вип. 2: Овручина. 1995. — С. 245–272</p> <p>6.Галайчук В. Жанрова палітра та основні мотиви календарної поезії в експедиційних записах з Полісся 1996 року // Полісся України: Матеріали історико-етнографічного дослідження. — Львів: Інститут народознавства НАН України, 2003. — Вип. 3: У межиріччі Ужа і Тетерева. 1996. — С. 249–266</p>		
28. 2021/2	Тема 28. Світоглядні уявлення та вірування українського народу	Практичне заняття			